

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/146/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8312206468
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8312206468.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a sudkýň JUDr. Zlato Simkovej a JUDr. Gabriely Világiovej v právnej veci navrhovateľky N. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, G., prechodne bytom M. XXXX/X, G., proti odporcovi I. W., bytom C. XXXX/XX, G., za účasti matky N. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XXXX/XX, G., prechodne bytom M. XXXX/X, G. a za účasti kolízneho opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Humennom, pracovisko Snina, o určenie výživného pre plnoleté dieťa, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 19P/199/2012-85 zo dňa 28.05.2013 jednohlasne takto

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok súdu prvého stupňa okrem výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti návrh zamietol.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd zaviazal odporcu prispievať na výživu navrhovateľky po 130 Eur mesačne s účinnosťou od 01.06.2012 tak, že výživné je povinný zasielať vždy do 10-teho dňa v mesiaci vopred k rukám navrhovateľky.

Nedoplatok na výživnom za čas od 01.06.2012 do 28.05.2013 činí 1.112,96 Eur, ktorý je odporca povinný zaslať do troch dní od právoplatnosti rozsudku k rukám navrhovateľky.

V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol a rozhodol, že súd nepriznáva účastníkom náhradu trov tohto konania.

Prvostupňový súd tak rozhodol o návrhu pôvodne matky maloletej N. W., ktorá žiadala, aby súd určil výživné zo strany odporcu na maloletú N. mesačne po 150 Eur s účinnosťou od podania návrhu, t. j. od 17.05.2012, pretože opustila spoločnú domácnosť s otcom maloletého dieťaťa a otec na výživu riadnym spôsobom neprispieva.

V poradí prvým rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 19P/199/2012-45 zo dňa 04.12.2012 bolo rozhodnuté, že konanie o určenie výživného za čas od 17.05.2012 do 31.05.2012 sa zastavuje.

Prvostupňový súd zistil, že v tejto časti matka maloletého dieťaťa zobrala návrh čiastočne späť. V tejto časti sa rozhodnutie stalo právoplatné.

Ďalším výrokom prvostupňový súd zaviazal otca prispievať na výživu navrhovateľky po 130 Eur mesačne s účinnosťou od 01.06.2012, určil nedoplatok na výživnom za čas od 01.06.2012 do 30.11.2012 vo výške 595,19 Eur, ktorý nedoplatok stanovil otcovi zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku a v prevyšujúcej časti súd návrh zamietol. Rozhodol o trovách konania.

Prvostupňový súd zamietol návrh matky maloletého dieťaťa na určenie výživného v sume 150 Eur mesačne a uznal za dôvodné zvýšenie len čo do sumy 130 Eur mesačne, teda v prevyšujúcej časti čo do 20 Eur mesačne bol návrh právoplatne už týmto rozsudkom súdu prvého stupňa zamietnutý.

Keďže otec navrhovateľky podal proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote, a to proti povinnosti od 01.06.2012 platiť na výživu plnoletej N. po 130 Eur mesačne a proti výroku o nedoplatku na výživnom odvolanie, ktoré odvolací súd uznesením sp. zn. 17Co/39/2013 zo dňa 21.03.2013 zrušil z procesných dôvodov, prvostupňový súd ďalej konal o zvyšku uplatneného nároku, a to vo vzťahu k plnoletej navrhovateľke na určenie výživného v sume 130 Eur od 01.06.2012, v časti nedoplatku od 01.06.2012 do rozhodnutia súdu a v rozsahu trov konania.

Na pojednávaní dňa 28.05.2013 navrhovateľka N. W. na určenie výživného zo strany odporcu v rozsahu sumy 150 Eur mesačne trvala od 01.06.2012. Prvostupňový súd zistil, že navrhovateľka je naďalej študentkou 3. ročníka Strednej zdravotnej školy v I., dopláca si na vodičský kurz 80 Eur, mala výdavky na stomatologické ošetrovanie vo výške 68 Eur a zaplatila 24,80 Eur za opravu bicykla a 417,99 Eur za notebook. Okrem toho dostala od matky v apríli 2013 sumu 100 Eur na kurz v Y. D. v kúpeľoch, ktorý potrebovala v súvislosti so zvýšenou kvalifikáciou v odbore, ktorý študuje, a to v odbore masér.

Prvostupňový súd ďalej zistil, že matka navrhovateľky je aj naďalej zamestnaná v spoločnosti LI s.r.o., Alejová 2, Y. s príjmom vo výške 330 Eur mesačne čistého. Potvrdila výdavky na dcéru N. s tým, že dieťa muselo absolvovať masérsky kurz v Y. D., čo potrebovala k svojmu štúdiu a taktiež jej musela zabezpečiť notebook nevyhnutný pre realizáciu ročníkových prác v škole. Potvrdila, že bývajú s rodičmi, na domácnosť prispieva matka navrhovateľky svojim rodičom mesačne po 100 Eur.

Ďalej prvostupňový súd zistil, že odporca na výživu navrhovateľky prispieva tak, že jej platí poplatky za internát, čo považuje za splnenie jeho vyživovacej povinnosti. V mesiaci 6/2012 uhradil v jej prospech sumu 29,60 Eur, v mesiaci 9/2012 až 10/2012 spolu 54,14 Eur, v mesiaci 11/2012 zaplatil 34,74 Eur a v mesiaci 12/12 sumu 25,60 Eur. V mesiaci január a február 2013 v jej prospech zaplatil 54,52 Eur, v marci 2013 uhradil 44,88 Eur a sumu 79,07 Eur. V mesiaci apríl 2013 zaplatil 16,60 Eur a v mesiaci máj 2013 sumu 38,37 Eur a 60,86 Eur. Spolu teda zaplatil od 01.06.2012 do 14.05.2013 sumu 434,38 Eur, ktorú žiadal odpočítať od prípadného dlhu na výživnom.

Prvostupňový súd ďalej zistil, že odporca je živnostníkom s hrubým príjmom za rok 2012 vo výške 9.903,45 Eur, s výdavkami vo výške 6.266,74 Eur a so základom dane 3.636,71 Eur. Do Sociálnej poisťovne platí odvody 130 Eur mesačne, do zdravotnej poisťovne 55,02 Eur mesačne a na bývanie uhrádza 177,82 Eur mesačne, k tomu platí inkaso vo výške 66,62 Eur, poplatok za komunálny odpad 82,25 Eur raz ročne. Má výdavky na telefón 30 Eur mesačne a životnú poisťku po 35 Eur mesačne. Býva v spoločnej domácnosti s dvoma synmi, kde starší je zamestnaný a prispieva mu na domácnosť po 50 Eur mesačne, mladší syn je od 01.09.2012 evidovaný na úrade práce ako nezamestnaný a nepoberá žiadnu dávku v hmotnej núdzi. Keďže navrhovateľka a jej matka so započítaním poskytnutého plnenia otca v rozsahu 434,38 Eur súhlasili, prvostupňový súd túto sumu odrátal od dlžného výživného, teda od nedoplatku na výživnom.

Prvostupňový súd poukázal právne na ust. § 62 ods. 1, 2 Zákona o rodine a na § 65 ods. 3 Zákona o rodine. Skonštatoval, že navrhovateľka je síce plnoletá, avšak naďalej pokračuje v štúdiu na strednej

zdravotníckej škole, pripravuje sa na svoje budúce povolanie, zatiaľ nie je schopná žiť sama, a preto vyživovacia povinnosť rodičov voči nej trvá. Matka jej poskytuje bývanie a stravu počas víkendov a prázdnin, zabezpečuje nákup oblečenia, obuvi, školských pomôcok, znáša náklady na zdravotnú starostlivosť a voľnočasové aktivity. Príjem matky predstavoval 332,07 Eur.

Odporca ako živnostník mal podľa oznámenia Daňového úradu Prešov príjem zo živnosti za rok 2012 vo výške 9.903,45 Eur, výdavky vo výške 6.266,74 Eur a daňový základ vo výške 3.636,71 Eur.

Prvostupňový súd skonštatoval, že ako podnikateľ musí taktiež svoje výdavky korigovať tak, aby si mohol plniť zákonom stanovenú vyživovaciu povinnosť primerane k svojim príjmom. Inú vyživovaciu povinnosť, než voči navrhovateľke, odporca nemá a v byte žije so svojimi dvomi dospelými synmi. K týmto synom vyživovaciu povinnosť nemá. Preto prvostupňový súd ustálil, že je v schopnostiach a možnostiach otca poskytnúť dcére výživné, ktoré zodpovedá jej odôvodneným potrebám vo výške 130 Eur mesačne od 01.06.2012. V prevyšujúcej časti preto prvostupňový súd návrh zamietol.

Nedoplatok za obdobie od 01.06.2012 do 28.05.2013 prvostupňový súd vyčíslil na 1.112,94 Eur. Prvostupňový súd zohľadnil otcom už poskytnuté plnenie za predchádzajúce obdobie vo výške 434,38 Eur, preto mu ostáva doplatiť dlh na výživnom vo výške 1.112,94 Eur, kde pôvodne celý dlh predstavoval 1.547,32 Eur.

Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 142 ods. 3 O. s. p. Navrhovateľka mala neúspech len v nepatrnej časti, náhradu trov konania si neuplatnila. Odporca nárok na náhradu trov konania nemá, lebo nemal v konaní úspech. Preto mu trovy konania prvostupňový súd nepriznal.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec navrhovateľky. Namietal výrok, ktorým mu bola stanovená vyživovacia povinnosť vo výške 130 Eur mesačne od 01.06.2012 a nedoplatok na výživnom v sume 1.112,94 Eur. Prvostupňový súd nesprávne posúdil jeho zárobkové a majetkové pomery a náklady. Namietal, že neuviedol výdavky, ktoré boli z jeho príjmu vynaložené neúčelne. Všetky výdavky, ktoré vynaložil sú nevyhnutné. Zdá sa mu rozhodnutie prvostupňového súdu nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov. Prvostupňový súd nezohľadnil, že sa osobne stará o dvoch synov, ktorí bývajú s ním v jednom byte, hradí im všetky životné potreby, vrátane nákladov na bývanie, sú na odporcu stále finančne odkázaní. Žiadal preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutých výrokoch zrušil a vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

K odvolaniu sa písomne vyjadrila navrhovateľka, ktorá žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Odvolací súd v rámci kompetencií vyplývajúcich z ust. § 10 ods. 1 O. s. p. preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa okrem výroku, ktorým v prevyšujúcej časti súd návrh zamietol, spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ust. § 212 ods. 1, 2 O. s. p. a zistil, že v danom prípade boli splnené podmienky na verejné vyhlásenie rozsudku.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so správnymi závermi rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré v celom rozsahu poukazuje. K zmene skutkového ani právneho stavu nedošlo ani v priebehu odvolacieho konania, a keďže neboli preukázané iné príjmy, výdavky a potreby navrhovateľky, než tak, ako to správne zistil a ustálil prvostupňový súd, právne k zmene kvalifikácie nedošlo, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

Pokiaľ sa týka právnej kvalifikácie, prvostupňový súd správne aplikoval na daný právny vzťah ustanovenie § 62 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 65 ods. 3 Zákona o rodine, výživné plnoletých detí upraví súd len na návrh.

Z obsahu prvostupňového rozsudku jednoznačne vyplýva, že otec voči navrhovateľke si neplní svoju vyživovaciu povinnosť riadne a včas, aj keď jej prispieva určitými finančnými čiastkami na úhradu nákladov v súvislosti s internátnym bývaním na strednej škole. Výživné je totiž pravidelná opakujúca sa dávka, ktorej výška je stanovená podľa zákonných kritérií a závisí od zárobkových možností a schopností oboch rodičov, od potrieb dieťaťa a od počtu vyživovacích povinností oboch rodičov.

Prvostupňový súd správne zistil, že obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť už len vo vzťahu k navrhovateľke. Navrhovateľka je jediné dieťa pochádzajúce z manželstva rodičov, teda matky a odporcu, ktoré nie je schopné samo sa živiť, pretože sa sústavne pripravuje na svoje budúce povolanie. V takom prípade má každý z rodičov povinnosť prispievať na výživu tohto dieťaťa mesačne pravidelnou sumou. Pokiaľ jeden z rodičov alebo ani jeden z rodičov si túto povinnosť neplní, má právo dieťa domáhať sa určenia výživného.

Z obsahu prvostupňového konania jednoznačne vyplýva a nakoniec to konštatuje aj prvostupňový súd v napadnutom rozsudku, že matka navrhovateľky si svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť voči tejto plní riadne tým, že jej zabezpečuje a poskytuje bývanie, stravovanie, zabezpečuje nákup ošatenia, obuvi, školských pomôcok, znáša náklady na zdravotnú starostlivosť a voľnočasové aktivity. Suma, ktorá by predstavovala náhradu týchto výdavkov mesačne je vyššia, než suma, ktorú prvostupňový súd ustálil ako vyživovaciu povinnosť otca voči navrhovateľke, teda v rozsahu 130 Eur mesačne. Vzhľadom na okolnosť, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov a základné bežné potreby dieťaťa sa pokrývajú výživným zo strany rodiča len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodiča slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú dieťaťu poskytnúť viac, je potrebné, aby výživné zo strany otca bolo minimálne v rozsahu tak, ako ho určil prvostupňový súd, ktorá suma dovoľuje zohľadniť aj náklady navrhovateľky na voľnočasové aktivity, školské kurzy (autoškola), masérsky kurz a podobne, ako aj zvýšené výdavky v súvislosti so zabezpečením v dnešnej dobe už bežných pomôcok stredoškolákov (notebook primeranej kvality).

Prvostupňový súd správne postupoval, keď výživné, vzhľadom na príjem otca, stanovil v sume 130 Eur, kde poukázal na okolnosť, že odporca ako podnikateľ musí svoje výdavky „korigovať“ tak, aby mohol plniť svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť primerane svojim príjmom. Uvedené konštatovanie prvostupňového súdu je správne a odvolací súd navyše k veci len dodáva, že plnenie výživného zo strany otca voči navrhovateľke má prednosť pred všetkými výdavkami otca, ktoré zo svojho príjmu realizuje. V prvom rade je povinnosťou otca, okrem zákonných odvodov, uhradiť si súdom stanovené výživné. Až následne je potrebné hradiť ďalšie výdavky napr. aj v súvislosti s dopravou do zamestnania, prípadne so zabezpečením telefonického spojenia a podobne.

Odvolací súd navyše dodáva, že v stanovenej výške výživného, vzhľadom na to, že za predchádzajúce obdobie bolo do dlžného výživného zarátané poskytnuté plnenie na internátne ubytovanie navrhovateľky, je zarátané aj toto plnenie, teda otec, ak nebude mať dostatok finančných prostriedkov a ak sa sám nerozhodne inak, nemá povinnosť vo vzťahu k navrhovateľke plniť ďalšie výdavky, než je súdom stanovené výživné 130 Eur mesačne. Ak by predsa len k mimoriadnym výdavkom došlo, je potrebné tento problém medzi navrhovateľkou a odporcom riešiť buď zmiernou, dohodou alebo požiadať súd o rozhodnutie len vo vzťahu k takémuto zvýšenému nároku.

Nedôvodná je aj ďalšia odvolacia námietka otca navrhovateľky, ktorý tvrdil, že prvostupňový súd nezohľadnil okolnosť, že v spoločnej domácnosti žije s dvoma synmi, ktorí nemajú dostatok finančných prostriedkov na úhradu svojich potrieb. Je pravdou, že uvedená okolnosť môže mať vplyv na životnú

úroveň otca navrhovateľky a môže odčerpávať finančné prostriedky na úhradu potrieb týchto dvoch detí pochádzajúcich z manželstva, avšak ich postavenie je vo vzťahu k navrhovateľke odlišné, keďže prípravu na svoje budúce povolanie ukončili, môžu sa živiť vlastnou prácou, resp. môžu požiadať o sociálnu dávku, ktorá by mala pokryť ich nevyhnutné potreby. Navyše, uvedené osoby sú povinné podieľať sa na výdavkoch v súvislosti s bývaním a úhradou inkasných platieb. Preto skutočnosť, že otec dobrovoľne za tieto svoje deti uhradza uvedené položky nemôže ovplyvniť stanovenie výživného vo vzťahu k navrhovateľke, ktorá sa zatiaľ pripravuje na svoje budúce povolanie a nie je schopná sama sa vlastnou prácou živiť.

Preto správne postupoval prvostupňový súd, keď stanovil odporcovi výživné na navrhovateľku mesačne sumou 130 Eur od 01.06.2012 podľa jej návrhu.

Pokiaľ sa týka súvisiaceho výroku o dlžnom výživnom, v tejto časti, vzhľadom na to, že rozsudok súdu prvého stupňa vo výške výživného bol potvrdený, je správny a dlh na výživnom k vyhláseniu rozhodnutia súdu prvého stupňa je skutočne 1.112,94 Eur, potom čo prvostupňový súd na základe zhodného tvrdenia sporových strán odrátal od pôvodného dlhu 1.547,32 Eur už poskytnuté plnenie vo výške 434,38 Eur.

Preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. V konaní úspešná navrhovateľka si nárok na náhradu trov konania neuplatnila, preto jej tieto nároky odvolací súd nepriznal. Odporca ako neúspešný účastník konania nárok na náhradu trov odvolacieho konania nemá.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.